

žalibog da pri tem ne bo ostalo, če enkrat začne. Posledice bodo grozne, neizmerne. Dnevi, morda prav kratki, nas ločijo še od odločilnega trenutka.

Balkanska zmešnjava.

Kakor smo zadnjič poročali, so pričele balkanske države Belgarija, Srbija, Črnagora in Grška mobilizirati proti Turčiji. Turčija je na to mobilizacijo odgovorila z mobilizacijo lastnega vojaštva.

S tem je postal položaj na Balkanu skrajno resen, akoravno ne pomeni še mobilizacija, da mora izbruhniti vojska.

Vsakdo si bo mislil, da bo mobilizacija štirih držav na raznih frontah Turčije to zadnje kdo ve koliko razburilo. Toda zdi se, kakor da ne bi vse to veljalo mohamedanski državi. Ali je Turčija tako samozavestna ali pa tako nemarna, da se niti ne odzove raznim intervencijam omenjenih držav. Srbija je n. pr. zahtevala, naj Turčija tekom 24 ur odgovori, zakaj je zadržala francosko pošiljatev municije in orožja preko Soluna v Srbijo. Rok je minul in srbski poslanik v Carigradu ni dobil zaželenega odgovora. Vkljub temu pa neče še Srbija izvajati potrebnih posledic.

Ravnatoko je interveniral grški poslanik v Carigradu pri turški vladi radi zaplenbe 24 z žitom naloženih grških parnikov v Dardanelah. Tudi ta ni dobil zadoščenja in celo pri zopetnem poskusu, da bi dobil kake informacije od turškega zunanjega ministra, ga ta ni niti hotel vsprejeti. Zgodilo se je celo, da so Turki v Bosporu streljali na dve grški trgovski ladiji. Vsi protesti so ostali brezvspešni. Turk le vedno molči.

Radovednost v Evropi raste. Balkan stoji v orožju — kaj se bo iz vsega tega izcimilo!

Bolgari nameravajo poslati Turčiji noto z zahtevo, da se v posameznih turških provincijah postavijo belgijski ali švicarski guvernerji, da dobi vsaka provincija svoje avtonomno zastopstvo ter da se upelje kontrola evropskih držav nad temi provincijami, h kateri kontroli naj se pritegnejo tudi štiri balkanske države. Ne ve se pa, kdaj misli Bolgarija odposlati to noto.

Govorilo se je že, da so mobilizirane štiri države že odposlale ultimatum Turčiji. Toda to se še ni zgodilo. Zatrjuje se pa, da store to v pondeljek. Ako ostane Turk še vedno zakrknjen, počni na Balkanu.

Za vojsko je že vse preskrbljeno. Bolgarija bi igrala pri vojski prvo ulogo. Vrhovno poveljstvo bi bilo tam. — Tudi razvrščenje vojnih moči je že odrejeno. Srbija je odposlala dva konjeniška polka za ojačenje bolgarskega konjeništvu na bolgarsko-turško mejo. Tudi nekaj srbskih topov se je tja odposlalo. Srbija dobi baje tudi nekaj prostovoljcev iz Italije(?!). Srbija, Črnagora in pa Grška ne bi v slučaju vojske ofenzivno postopale. To nalogo bi prevzela Bolgarija, ki je tudi najmočnejša.

Govori se tudi, da nameravajo velesile uprizoriti pomorsko demonstracijo proti bojaželnim državam. Avstrija bi spravila v ta namen svoje donavske monitorje tja doli k Srbom in Bolgarom.

Rusija baje tudi mobilizira in sicer ob Črnem morju ter na rusko-Poljskem.

Velesile si ne zaupajo prav nič. — Razni sestanki zunanjih ministrov v minolih mesecih so položaj tudi v Evropi zamotali. Avstrija čaka, kaj ji bo ukazala Nemčija. Trdi se pa, da se je glede Balkana zmenila z Rusijo. Jako verjetno pa je, da podpihuje ravno Rusija bejno razporeženje na Balkanu. Italija ne pride v poštev. Francoska ima svoje brodovje v Sredozemskem morju.

Iz vsega tega ter iz kake besede kakega diplomata se sklepa, da je vojska neizogibna.

plomatičnih komplikacij na kontinentu, ki bi znale tvoriti material za vojno bakljo v Evropi. Diplomati so v hudi zadregi. Posredovanje velesil pri Turčiji (če se je sploh izvršilo), naj odneha, je baje spodletelo. Nobena velesila se ne upa odločno nastopati. Vse imajo vezane roke. Zmešnjava za znoret! Kje je junak, da bi jo razmotal?!...

Take in enake vesti kar mrgolijo po časopisju, tako da si nikdo ne more vstvariti prave slike o položaju, o zahtevah, o pravih dejstvih, o namerah itd. Vse je tako zamotano, da se mora dati prav člankarju v »Tagespostu« od večeraj, ki zahteva jasnost. Če te ni, naj se pa preseče vozeli, ki je ovit okoli tega kaosa čustev, hrepenenj, zahtev in vtisov. Da, jasnost bodi na Balkanu, temu ognjišču vsega zla v zadnjih par letih. To bi bilo Avstriji v prvi vrsti največ v korist.

Politični pregled.

Delegacije.

Dne 2. oktobra je zboroval osek za zunanje zadeve, ki pa se ni dotaknil najnovejših dogodkov na Balkanu. Predsednik odseka Baernreither pravi, da spadajo te stvari pred celo delegacijo, ne le pred odsek. Poročevalec marquis Bacquehem nato poda svoje poročilo. Poročevalec omenja staro nasprotje med Angleži in Nemci, ki izvira iz boja za prvenstvo. Nemška država je postala v zadnjem času tako močna, da dela konkurencu Angležem in tako je nastalo med tema dvema narodoma, ki sta si sicer sorodna, skrajno sovraštvo. Ta napetost se javlja posebno v povečanje mornarice, v železnicahtv Aziji itd. Angleži se boje za svojo posest v Indiji, odkar imajo Nemci koncesijo za železnico v Mali Aziji. Bagdadska železnica bo seveda ogromno škodovala angleškemu vplivu. — Na evropsko mirovno politiko pa dobro učinkuje prijateljstvo med Nemci in Rusi. Zadnji sestanek obeh cesarjev je bil zopet nov dokaz, da obe državi imata resno politiko v mislih, četudi izza kulis prihajajo tuptatam drugačni glasovi. Rusi imajo v Aziji seveda večje interese, kar Nemci sicer lojalno priznavajo. Drugače je z Angleži. Ti so sicer prijatelji Rusov, a ne ve se, kaj se bo še tamkaj vse spletlo. Angleži in Rusi bodo gotovo trčili enkrat prav trdo skapaj, če prej ne, pa na ozemlju indijskega cesarstva. — Med Francozi in Rusi vlada utrjeno prijateljstvo, ki se sicer ne naglašja ravno na velikem trgu, a tihi in tajni sestanki in dogovori med Francozi in Peterburgom kažejo vsi na to. Za Ruse mora biti sicer dokaj težko stališče, da se znajo tako spretno sukati med Nemci in njih sovražniki Francozi in Angleži. Ruska diplomacija ni najzadnja na svetu, to se mora priznati. — Francoz in Nemec sta pač stara nasprotnika. Sicer je sklenjen dogovor radi afrikanških posesti, a v Evropi se gledata oba naroda slej kot prej križem. Francosko ljudstvo ni in ne bo pozabilo poraza l. 1870, pa naj pride že kar hoče. Zveza med Rusijo, Anglijo in Francijo je trdna in solidna in to se tri države, ki jih je treba vpoštevati. Najmanj koristi pri tem imajo Angleži, največ Rusi. Sicer pa, pravi poročevalec, uklad vsem tem dobrim razmeram med velevlastimi oboroževanje vendar le napreduje. — Poročevalec se potem obrne na dogodke na Balkanu. Omenja enkrat predlog našega zunanjega ministra in njegov namen. Mi nismo s tem zasledovali svojih lastnih koristi, nam je bilo bolj za mir, bolj za to, da se ohranijo razmere kot so. Mi želimo, da bi tudi Albanci prišli enkrat do pravične vlade in da bi bil v deželi mir in red. Turčija naj bi sama uredila svojo državo, seveda pravično. Tako kot dosedaj pač ne gre več dalje. Najboljši porok za mir na Balkanu pa je sporazumno delovanje Avstrije in Rusije. Edino, kar bi se

vse po vodi. Zadnji trenutki so postali skrajno resni. Naša monarhija, kakor rečeno, nima namena, se polastiti balkanskih dežel, ona noče širiti svojih mej; mi hočemo le, da stvar ostane kot je. Ministru zunanjih zadev je odsek izrekel popolno zaupanje, na kar je sledila kratka debata. Po debati je bilo to poročilo v odseku sprejeto. — Tudi v ogerski delegaciji se je povdario mirorovno stališče naše države in omenjala se je v istem smislu tudi Rusija. Še vedno je upanje, je dejal grof Wickenburg, da se cela zadeva sporazumno z Rusijo reši mirno in brez prelivanja krvi.

Bosanski odsek

v avstrijski delegaciji je imel dne 3. t. m. svojo sejo. Skupni finančni minister vitez Bilinski je poročal o posvetovanjih, ki so se vršila z raznimi političnimi strankami v Bosni. Potem je sledilo ministrovo poročilo o bosanskih železnicaht, katero vprašanje je svoj čas vzbudilo toliko hrupa v bosanskem deželnem zboru in napravilo precej spora in napetosti med strankami. Železnice, ki se bodo zidale v prihodnjih 5—6 letih bodo stale okoli 260 milijonov. — Amortizacija in obresti znašajo letno 15 milijonov, od katerih plača država 10 milijonov, dežela pa 5. Vlada je za progo Doboj-Sarajevo in tudi stranke so se tedaj odločile za njo. Minister je upal pridobiti tudi Srbe, ki so kulturno in gospodarsko jako izobraženi, a ni šlo; zadnji hip so se skujali. Vendar upa še vedno, da pristopi okoli 16 poslancev srbskega kluba k vladni večini. Zato objavlja, da začne deželni zbor delovati okoli sredine oktobra. Delegat Spinčić je razpravljal nato o nekaterih važnih točkah glede parlamentarne vlade, imunitete poslancev, glede neomejenega vpliva avstro-ogerske vlade na bosansko upravo itd. Govornik poprašja tudi, ali je res, da se je delo 36 milijonov, ki smo jih plačali Turkom, na račun Bosne in Hercegovine. Povdarja da je nujno potrebna krajša zveza med Dunajem in Sarajevom, v kar bi izborna služila železniška proga Krapina—Štajerska meja. Govornik želi, da bi se Mohamedancem in katolikom priklopili tudi pravoslavni, da bi se omogočilo res skupno delo za obe provinci. Glede onih 36 milijonov odgovori minister Bilinski, da plačuje Bosna res skozi 50 let pod naslovom »stare železnice« letno 1,816,000 K. Iz tega se plačuje takozvani turški dolg. — Nato govori delegat Langenhahn, ki se pritožuje, da Nemci v Bosni nimajo nikake veljave, da nimajo v deželnem zboru nobenega mandata itd. Vedno stara nemška pesem! Povdarja, da bi v Sarajevu Nemci morali imeti srednjo šolo in Bog zna kaj še. Delegat Nemec povdarja precej ostro, da se nikakor ni storilo za Bosno in Hercegovino tega, kar bi bilo treba. 32 letno kulturno delo bi pač moralo pokazati druge sadove kot se vidi. Tudi dr. Kramar ni s sedanjim stanjem zadovoljen, češ, da ima vlada ljudstvo v Bosni za državljane druge in tretje vrste. In ravno sedaj, ko se odigravajo tako važni dogodki v bližnji šoseščini, je naravnost nedopustno, da se kaj takega trpi. — Kar se tiče takozvanih »kmetov«, nekaterih kolonov, gre stvar po poročilih ministra Bilinskega izbornu naprej. L. 1911 je bilo odkupljenih že 3598 posestev. Minister obeča dalje, da bo vedno in povsod skrbel za kulturno in materialno povzdigo dežele ter storil vse, kar se le da z ozirom na finančno stanje doseči. Poročilo ministrovo je bilo poleg nekaterih resolucij sprejeto.

Bolgarski car namerava odstopiti.

Iz Sofije se poroča, da je izjavil bolgarski car v kronskem svetu, ki se je vršil v sredo zvečer, da je pripravljen odstopiti na korist svojemu sinu, sedanjemu bolgarskemu prestolonasledniku princu Borisu. Ureditv sedanjih razmer boja tudi prenesti svoje

Izjemno stanje na Bolgarskem.

V torek so priredili socialisti v Sofiji pred kraljevo palačo veliko demonstracijo proti vojski. Dijaki in drugo ljudstvo pa so na istem mestu pričeli demonstrirati za vojsko. Nastala je rabuka, v katero je posegla tudi policija. Nekdo je sunil socialdemokratskega strankinega tajnika Vlasova z nožem in Vlasov je bil takoj mrtev. Policija je s težavo napravila mir. Kmalu nato pa je bilo proglašeno izjemno stanje za vso deželo.

Laško-turška vojska

je skoro zaspala. Posebno kar je začelo hujše šumenje na Balkanu, se nikdo več ne briga za afrikanške Lahe. Že čez eno leto so tam, vse so »zmagali«, a nimajo nič. Mirovna pogajanja gredo počasi od rok, vendar bo baje Turčija sedaj sprejela laške pogoje, ker bi tako dobila prosto roko za svoje operacije na Balkanu, kar je v sedanjem položaju za Turka življenskega pomena. Sicer pa ztarjujejo poročila iz Rima, da o kakem miru ni niti govora, ampak so vsa tozadevna poročila le izmišljena. Sicer bomo videli v kratkem!

Mir med Turčijo in Italijo sklenjen?

Že pred tremi dnevi je dospela v Gorico nekemu denarnemu zavodu brzojavka, v kateri je bilo rečeno, da je bil mir med Italijo in Turčijo sklenjen. Slično brzojavko je priobčil tudi »Piccolo della Sera« od četrtka. Prav taka vest je dospela večeraj tudi na Dunaj. Današnji listi pa priobčujejo brzojavke z vprašajem, v katerih je rečeno, da je še-le načrt mirovne pogodbe sklenjen, a da še ta ni podpisan.

Domače in razne vesti.

Cesarjev imendan. Včeraj so črno-rumene zastave na javnih in nekaterih privatnih poslopih oznanjale, da se praznuje cesarjev god. Šole so imele sv. mašo in potem cel dan prosto. Ob 10. uri predp. je daroval Nj. Prevzv. knezonadškoj slavnostno sv. mašo v stolnici, kateri so prisostvovali zastopniki civilnih in vojaških oblasti. Ob koncu maše zapela se je v zahvalo zahvalna pesem. — Vojaštvo je imelo svojo mašo v cerkvi sv. Ignacija na Travniku.

Imenovanja v davčni službi. Davčni asistenti Ciril Ivančič, Aleksander Petranich in Valter Vatta si imenovani za davčne oficiale.

»Četita rodoljubov«, ki azdaja »Soča« in »Primorac«, je obečala prve dni svojega vladanja proklamacijo na vse »dobro misleče« Slovence, češ, da bo odslej »Soča« tako nekaj svetovni list. Vsi najboljši časnikarji in publicisti bodo baje zbrani tam okoli in z Dunaja bo poročal eden najboljših slovanskih žurnalistov. In glej. — »Soča« je imela 28. IX. v rubriki »Domača politika« vest, da je bil deželni svetnik g. Pettarin na Dunaju, da je konferiral z ministrom za notranje zadeve glede sklicanja deželnega zbora itd. To vest je imela prva »Tagespost«, potem »L'eco« in nato »Soča«. Gosp. svetnik Pettarin je poslal uredništvu »L'eco« popravek, ki jasno kaže, da sploh ni bil na Dunaju, še manj pa konferiral z ministrom notranjih zadev. — Nam se le čudno zdi, kje je bil topot tisti skoro najboljši slovanski žurnalist na Dunaju, da se je dal tako slabo informirati. Tako važno politično vest, ki eminentno zadeva goriško deželo, bi bil pač moral natančno kontrolirati! — Zdi se, da iz dostih obljub, ki jih je storila »četita rodoljubov« ne bodo šle ravno vse v klasje.

Stoji, stoji Ljubljanca in tam izhaja že skoro eno leto nekov listič, ki nosi mnogo obetajoče ime »Dana«. Ta listič, ki ima tudi v Gorici, kakor se čuje, dva tri bralce (med učiteljskimi?), seveda kranjske narodnjake, si je v zadnjem času »nadel nalogo«, da bo tudi pri nas skušal rešiti domovino, da jo čisto ne more »klerikalni zma«. Pridobil si je

ki zalagajo list z noticami in »pismi iz Gorice«, katera pisma po svoji solzavosti in romantičnem navdahnjenju kaj lepo izpopolnjujejo »resni« del tega lista. Mi smo že enkrat povedali tem mogočnim gospodom »reševalcem« Goriške, naj lepo rešujejo ogrožene kraje, ne pa Gorice, ki stoji brez njih tudi prav trdno. Hodi nam na misel ona basen o muhi na volovem rogu čepeči, ki je kričala: mi orjemo. Takih oračev nas Bog varuj! Vse, čisto vse tem dopisnikom hodi pri nas navskriž: Zdaj jim ni prav moško učiteljske, zdaj imajo kateheti na Goriškem preveč vpliva, zdaj godrnjajo, da je v Gorici premalo — »Dneva«. (Na jesen se stiska povsod, to je res.) Treba bo ustanoviti še par trafik, da bodo ti »dnevovci« povsod postreženi. Anti imajo ti gospodje par kron, da si lahko naročijo vsaj več skupaj en iztis. Pri nas na Goriškem hoče vršiti ta listič kulturno nalogo, listič, ki ga je »Slov. Narod« tako okreal radi objave privatnih pisem nekega trbovljskega trgovca. Ravno te dni piše zopet »Narod« št. 227: **Nehonetno in podlo postopanje**, češ da se ponavljajo v »Dnevu« **grdi osebni napadi** itd. **Takšna nečastna kampanja se obsoja sama, ker meji že na časnikarsko banditsvo**. Tako pravi »Slov. Narod«, ki ni ravno prerahločuten, o »Dnevovci« pisavi. Tak list hoče potem širiti kulturo po Goriškem? Pejte, no! Naj gledajo nekateri, da jih klerikalni zmaj ne ogrize, zobe ima še dobre!

Danes zvečer predava v Gorici dr. Ivan Lah, glavni urednik »Dneva« v Ljubljani. Govori o razvoju slovenske kulture. Ako misli tako kulturo, kot jo širi list »Dan«, potem je skoro boljše, da molči. »Kulturno« delo lista »Dan« je obsodil sam »Slovenski Narod« že večkrat. No, nekaterikom je vse dobro!

Učiteljske skrbi in potrebe. — V Gorici je družba gospodov, kateri je g. A. Gabršček izročil »Sočo« in »Primorca«. Ti gospodje so udeleženi deloma tudi pri izdajanju »Vede«. In lani so sklenili tudi, da izdajo 100 zvezkov broječo »Prosvetno knjižnico« in menda tudi »Socialno knjižnico«. »Veda« bo leha na učiteljski bolezní — sušici — in tudi »Prosvetne knjižnice« je izšel le 68. zvezek (notabene ne 1. in ne 2. in ne 67., ampak le 68.). Zato so osnovali »Socialno Matico«, ki naj bi prevzela vsa ta podjetja. Na ta lim naj bi se vjelo več kalinov. In res, v četrtek so si naši učitelji že belili glavo, kako naj bi širili »Soc. Matico«. Vse bridke izkušnje jih ne izmodrijo. Bili so in ostanejo, kakor se zdi, priganjači raznih prosvetljenih gospodov, ki po njih hrbtu prihajajo navzgor. — O tem jasno govori naša domača zgodovina zadnjih let.

ODBOROVA SEJA »ZVEZE SLOVENSKIH KOLONOV« bo v nedeljo dne 6. okt. t. l. ob 11. uri predp. v prostorih »Slov. kat. del. društva« v Gorici, **Semeniška ulica 16.** Podpisano predsedništvo prosi, naj bi se odborniki iz celih Brd polnoštevilno udeležili.

Predsedništvo.

V centralno semenišče je vstopilo letos 6 abiturijentov za goriško škofijo in sicer abiturijenti:

I. letnik Munihi Ciril, Plot Mihael, Pahor Peter, Vovk Alojzij, Res Alojzij in Sepulcrin Peter. — Za tržaško škofijo jih je stopilo 10, za poreško 2.

Blagoslovitev novih prostorov knezonadškofijskega deškega semenišča se bode vršila jutri predpoludne ob 9¹/₂. Blagoslovitev bode izvršil naš prevzvišeni knezonadškof dr. Frančišek Borgia Sedej. Najprej bo Prevzvišeni bral sv. mašo po čemur bo opravil blagoslovljenje. Danes zvečer med 7. in 8. uro bode nova zgradba slavnostno raz-

svetljena, enako bo zgradba nazsvetljena ob istem času v sredo, dne 9. t. m. na predvečer godovnega dne našega prevzvišenega knezonadškofa.

Jutrašnje slavnosti se udeleži mnogo odličnih oseb. — Sčasom se otvori v tej novi zgradbi notranja zasebna gimnazija, na kateri bodo poučevali če. patri iz družbe Jezusove.

Poročil se je dne 3. t. m. g. Ladislav Likar, nadučitelj v Števerjanu z gospodično Dragico pl. Reya. Obilo sreče!

Novo vino. V goriškem mestu se ne sme točiti novega vina do 20. oktobra t. l.

Na svobodo sta izpuščena brata Maraž iz Št. Ferjana, katera sta bila svoj čas aretirana, ker sta bila osumljena zaradi umora onega Brešana iz Ločnika, katerega so svoj čas, kakor smo poročali, našli mrtvega v nekem vinogradu na Kalvariji nad Podgoro.

Vojaški zrakoplovci se vrnejo sredi tega meseca zopet v Gorico ter se bodo vežbali kot lani na Velikih Rojah, kjer obstoje še lansko leto zgrajeni hangarji. Poveljeval bode temu oddelku i letos nadporočnik Stohansl.

Odpri lekarni. Od 6. do 13. t. m. bodele imeli ponočno službo lekarni: Gironcoli-Pontoni.

Nesreči. Črevljar Anton Fon iz Gorice je tako nesrečno padel po stopnicah, da je pri padcu zadobil težke poškodbe na glavi. Mora se lečiti v bolnišnici usmiljenih bratov. — 35 letni zidar F. Faganel iz Štandreža je hotel dvigniti težak kamen. Pri tem je zadobil notranje poškodbe, katere mora lečiti v bolnišnici usmiljenih bratov.

Porotno sodišče. V torek se je pričela pred tukajšnjim porotnim sodiščem kazenska obravnava proti Martinu Gregorač, Henriku Murovec, Karlu Ostrožnik, Antonu Ličar in Frančišku Makuc iz Trebuše, ker so dne 25. marca 1911 s sovražnim namenom in spoznamno pretepali Matijo Vončina, provzročivši njegovo smrt ter posebno še proti Antonu Ličar, Frančišku Makuc in Henriku Murovec, ker so bili s kolom Vončina.

Odigrala se je stvar tako-le: Dne 19. marca 1911 so se sprli na eni strani Matija Vončina, njegov brat in njegov bratranec Ivan Mrak, na drugi strani pa goreimenovani obtoženci zaradi neke pustne veselice, katero so hoteli prirediti prvi trije sami. Ta dan so se tudi nekoliko stepli.

Dne 25. marca 1911 pa so se vsi, vsaka stranka pri svoji mizi, nahajali v gostilni Dijonizija Bratuž v Trebuši. Nastalo je med obema omizjema prerekanje in le pomirjevanju pri prepiru udeleženi oseb se je zahvaliti, da se niso spoprijeli že v gostilni.

Okolo 5. ure so obtoženci zapustili gostilno, izzivajoč ostale tri naj jim sledijo. Dejstvo je, da je obtoženec Ostrožnik pri vratih s kolom v roki vskliknil: »Pridi vun podgana, če imaš kaj z nami!« Vončina, njegov brat in njegov bratranec pa so se odstranili in zapustili gostilno skozi druga vrata. Na cesti so se nasprotniki srečali in nastal je splošen tepež. Padale so na desno in levo. Tepli so se s koli skoro deset minut. Že se je mislilo, da so se pomirili, ko obkolijo Gregorač, Ostrožnik, Murovec, Ličar in Makuc Vončina ter ga pričnejo prav nečloveško obdelavati. Tu je baje neka priča videla, da je Gregorač Vončina s kolom udaril po glavi, da se je ta zgrudil na tla. Murovec je padel pod Vončina in ko se je izkobil, je še on pričel obdelavati Vončina. Vončina je končno vstal ter se podal v gostilno ali naslednji dan je vsled dobljenih ran umrl.

V torek se je vršilo le zasliševanje obtožencev. Nihče neče priznati, da je prizadjal Vončini smrtni udarec.

V sredo so se zasliševale priče, ki pa niso prav nič razjasnile dejstva, kdo bi bil smrtnonevarno udaril Vončina.

Zato je predlagal zagovornik dr. Stanič, naj se obravnava prekine v svrhu, da se zaslišijo še druge priče, v prvi vrsti orožnik Ilkov, ki se sedaj nahaja v Galiciji.

Sodni dvor je ugodil temu predlogu in nadaljevanje obravnave se je odložilo na 8. t. m.

V četrtek se je vršila kazenska obravnava proti Alojziju Koželj, rojenemu 19. junija 1898 v Ljubljani, bivšemu pisarju pri tvrčki Hedžet in Koritnik in proti Venceljnu Jankovič, rojenemu 1. 1896 v Kamniku, trgovskemu vajencu, in sicer proti prvemu, ker je dne 10. septembra poneveril 3500 K, katere mu je izročil gospodar, naj jih odda pri kreditni banki in proti drugemu, ker je Koželjna nagovarjal k temu zločinu.

Jakoviča je policija aretirala še isti dan v Gorici, Koželjna pa je prišlo orožništvo v Nabrežini dne 12 septembra. Pri njem so našli še 3410 K 32 vin. Koželja je zagovarjal dr. Franko, Jankoviča pa dr. Pavletič.

Oba obtoženca sta odkritosrčno priznala čin ter izjavila, da sta nameravala odpotovati v Ameriko.

Kot priče sta bila zaslišana Matija Hedžet, ki je izjavil, da odpusti obtoženčema dejanje, ter mati Jankoviča, ki je jokaje opisala svojega sina kot do brega in ubogljivega mladeniča, a da je v zadnjem času zašel v slabo družbo, ki ga je hotela pokvariti.

Zagovornika sta opisala dejanje mladeničev z ozirom na njuno mladost kot otročarijo ter predlagala, naj se obtoženca oprostita.

Po izreku porotnikov, ki so soglasno zanimali vprašanja glede krivde, sta bila obtoženca oproščena.

*

Včeraj se je pričela obravnava proti glavnemu uredniku lista »Il socialista Friulano«, Alfredu Callini, katerega je tožil nek Spazzapan v imenu »Camera di Lavoro« v Gorici zaradi razžaljenja časti potom tiska. Med drugim smatra Spazzapan za razžaljenje časti tudi očitjanje, da je slovenski renegat, t. j. da so njegovi stariši bili Slovenci, medtem ko je on Italijan. — Obravnava se je v svrhu zaslišanja še nekaterih prič prekinila.

*

Danes se vrši obravnava proti bivšemu predsedniku porotnikov v procesu »Banke Popolare«, Petru Velicogna, katerega toži Alfred Lenassi, takratni obtoženec, zaradi razžaljenja časti.

Zgubljen — najdeno. — Našla se je v bližini židovskega pokopališča ženska ročna torbica z nekaj denarjem in razglednicami iz Vipave. Kdor jo je zgubil, naj se zglaš pri g. G. Hvalič-u, špediterju v Gorici.

Našla se je v Gosposki ulici denarnica z nekaj denarja. Kdor jo je zgubil, naj se obrne na policijo.

Dva kvintala bakra so ukradli zidar Josip Colautti, pek Alojzij Caretta in zidar Mihael Kocjančič, vsi trije iz Podgore, v podgorski papirnici. Zato so bili tudi aretirani.

Zaključek prvega gospodinskega tečaja na slovenskem oddelku deželne kmetijske šole v Gorici se je izvršil danes ob 10. uri predpoldne. Vspeli so povoljni. Več prihodnjč.

Deželna umobilnica je skoraj polna nesrečnih bolnikov. V njej se namreč nahaja 190 možkih umobolnih in 184 žensk. Razen tega se nahaja še nekaj bolnikov iz naše dežele po drugih umo-

bolnicah. Pač potrebna je bila zgradba deželne norišnice.

142 bolnikov leži danes bolnih v bolnišnici usmiljenih bratov v Gorici.

V mestni ženski bolnišnici je danes 121 bolnic.

Poziv našim sl. županstvom. Mnogo je županstev, ki so spoznala korist obrtnih tečajev, katere prireja po naši deželi zavod za pospeševanje male obrti. Ako pa pogledamo v liste, opazimo, da se furlanska županstva mnogo bolj zanimajo za napredek svojih obrtnikov kakor pa slovenska. Nešteto je že bilo obrtnih tečajev v mnogih krajih v Furlaniji. Zato pozivamo naša sl. županstva: Zglasite se pri zavodu za pospeševanje male obrti, da želite ta ali oni tečaj. Zavod za pospeševanje male obrti gre rad na roko v tem oziru in tudi želi, da bi se ti strokovni tečaji prirejali po celi deželi, kar bi bilo v veliko korist našim obrtnikom.

Občinske volitve v Oseku je c. kr. namestništvo na pritožbo liberalcev razveljavilo.

Društvo strelcev se je ustanovilo v Kanalu.

Cesta Grgar-Avče. — Deželni odbor je sporočil c. kr. namestništvu, cestni ekspozituri v Gorici in cestnemu odboru kanalskemu, da je pripravljen predplačati razen zneska 15.000, ki je določen za 1. 1912 še nadaljni znesek 6000 K v svrhu, da se omogoči nadaljevanje V. in VI. sekcije na cesti Grgar-Avče.

Avtomobilska črta Gorica-Postojna. — Deželni odbor je sklenil napraviti potrebne korake pri županstvih vi-pavske doline in pri kranjskem deželnem zboru, da se udeležvi avtomobilska črta Gorica-Postojna.

Za spopolnitev telefonične mreže v Deželni odbor je naprosil c. kr. ministerstvo javnih del, naj zviša število tehničnih organov pri vodstvu za uravnavo Soče in pritokov, ker je neobhodno potrebno, da se izvršijo že sedaj uravnave strug na nekaterih nevarnejših mestih.

Za spopolnitev telefonične mreže v naši deželi je deželni odbor storil potrebne korake pri c. kr. trgovinskem ministerstvu.

Padel je pri Sv. Luciji 18-letni Franc Polovič s Štajerskega s senika kake 3 m globoko ter si pri padcu zlomil desno nogo. Prepeljali so ga v tukajšnjo bolnišnico usmiljenih bratov.

Ronke — trg. Jutri se bo na slavnosten način vršila proglastitev vasi Ronke za trg. Te slavnosti se bo udeležil tudi tržaški namestnik in drugi dostojanstveniki. Vršila se bo ljudska veselica ter zvečer razsvetljava trga. Popoldne bo letal zrakoplovec Widmer nad novim trgom.

Hudo burjo so imeli včeraj v Trstu. Napravila je mnogo škode ter zahtevala tudi od ljudi svojih žrtev. Nekega voznika, ki je sedel na vozu, je burja kar dvignila ter ga vrgla nekoliko metrov oddaljeno na tla, kjer je obležal mrtev. Mnogo drugih oseb je več ali manj težko ranjenih. Ladje na morju so bile v veliki nevarnosti. — Tudi v Gorici smo imeli sinoči okolo 6 ure prav hudo burjo. Posebno močna je bila v okolici državnega kolodvora. Temperatura se je nakrat znatno znižala.

Žito se je podražilo zadnje dni vsled razmer na Balkanu. Od sobote je cena ovsu poskočila za 86 v pri kvintalu. Tudi pšenica se je podražila za 58 vin, pri kvintalu.

Za katoliško univerzo v Salcburgu, proti kateri so tako strahovito rogovilili in še rogovilijo razni »svobomisleci«, je že nakupljen prostor. »Reichspost« poroča, da je kupilo katoliško univerzitetno društvo najlepši stavbeni

Vsem gospodinjam
toplo priporočamo

KOLINSKO CIKORIJO

v korist

prostor v mestu Salzburg, da se tam sezida katol. univerza. Prostor stane 560.000 K.

Oberstlajtnant Härtl znan radi afere s svojim kornim komandantom, je bil pred vojaško sodnijo zatožen, da je izdal uradno tajnost, ker je povedal doma družini vsebino nekega raporta. Sodišče ga je sicer oprostilo, a poroča se, da bo takoj prestavljen v pokoj.

Železniško ministerstvo hoče vpletati nekatere novosti in reforme glede razdelitve direktij in tudi v ministerstvu samem. Kakor se poroča, se bodo tozadavna dela izvršila prav hitro. Čuje se, da misli ministerstvo ustanoviti centralne urade. Vsa tehnična dela bi potem prišla iz pravega železniškega ministerstva, kar pa v nekaterih krogih vzbuja nevoljo. Poslanec Dobernig je pozvan, da skliče takoj ob parlamentarnem zasedanju železniški odsek in tudi češki Nemci niso z novo razdelitvijo ravnateljstev zadovoljni. Nemški poslanci bodo železniškega ministra baje hudo kritizirali.

Nemški konzul pl. Reden se je, kakor poročajo iz Lvova dne 2. t. m. vstrelil. Bajé je imel znanje z neko damo, s katero se je sprl in v tem prepiru vstrelil tudi nanjo. Nameril je potem sebi v glavo in se smrtno zadel.

Cene akcij in vrednostnih papirjev na Dunajski borzi so te dni prav znatno padle. Kupčije so grozno slabe, denarno gibanje skoro nično. Zadnji telegrami so vplivali bolj ugodno in akcije so zopet nekoliko poskočile. Cena živil raste.

Svoje sožalje je izrazil vojni minister pl. Auffenberg vojno ministru romunske države z ozirom na nesrečo, ki se je zgodila na Donavi in zahtevala kot žrtev deset romunskih častnikov.

Papežev osebni zdravnik dr. Petocchi je kakor poročajo iz Rima z dne 2. oktobra umrl.

Splošen štrajk na španskih železnica je izbruhnil. Iz Pariza se poroča, da bo papež kot voditelj španske železničarske zveze ponudil svoje posredovanje.

Št. 106312.

Razpis dražbe.

Razpisuje se zmanjševalna dražba stavbenih del za novo šolsko poslopje v Medani. Sklicna cena je 26.500 K.

Načrt preudarek in gradbeni pogoji so razpoloženi za ogled v podpisani uradu vsak uradni dan 9. do 12. ure predp.

Tu se dajejo tudi vsa druga pojasnila in sprejemajo pismene ponudbe (kolek 1 K) s katerimi treba vložiti v gotovini ali v državnih vrednostnih papirjih 1325 K varščine. Rok za vlaganje ponudb poteče 19. oktobra t. l. ob 12. uri popoldne.

Oddajna komisija je sklicana za 21. oktobra t. l. ob 10. uri predp.

Izrecno se pristavlja, da si pridruži c. kr. okrajni šolski svet pravico, sprejeti ono ponudbo, ki se mu zdi za okraj najugodnejša, če tudi bi ne bila najnižja, ali pa razpisati novo dražbo.

C. kr. okrajni šol. svet

V Gradišču dne 28. sept. 1912.

Predsednik :

Schnelder m. p.

Samo tedaj

je preskušeno najboljši kavini pridatek **Franck** pravi, kadar ponujeni Vam za bojčki ali zavitki nosijo kot ne-prevarljivi znak tvorniško znamko: kavin mlinček.

Proda se hiša v Gorici, Via del Cristo šte. 2 z dvoriščem in vrtom pripravna za stanovanja in tudi za skladišča. Na drobne informacije podaje knez nadškofijska pisarna. M M M M M M

Naznanilo!

Vljudno naznanim, da sem prevzel od gosp. Fran Novaka

brivnico

na Tržaški cesti, šte. 16.

Izdelujem vsa lasničarska in sploh vsa v to obrt spadajoča dela. Priporočam se slavnemu občinstvu za mnogobrojni obisk. Z odličnim spoštovanjem **Peter Sokoman, brivec.**

Najboljši češki dobavni vir!

Perje za blazine po zelo nizkih cenah.

1 kg razcepljenega sivca perja 2 K; boljše vrste 2 K 40 v; polubelo najboljši 2 K 80 v; čisto belo 4 K; belo, puh 5 K 10 v; 1 kg najfinejše belo razcepljeno 6 K 40 v, 8 K; 1 kg puh-perja, sivo K 6, 7; belo fino 10 K; najfinejše prsno 12 K. Pošiljatev 5 kg, poštnine prosto.

Izgotovljena posteljna oprava

iz gostega, rdečega, plavega, belega ali rumenkastega nankinga: 1 pernica dolga 180 cm, široka 120 cm ter 2 blazine vsaka po 80 cm dolga ter 60 cm široka s finim, trpežnim puhom K 16 s pol-puhom K 20, s finim puhom I. vrste K 24; posamezne pernice 10 K, 12 K, 14 K, 16 K; blazine za pod glavo K 3, K 3-50, K 4. Pernice 200 cm dolge in 140 cm široke K 13, K 14-70, K 17-80 in K 21. Pernati madraci iz močnega križastega Gradlna 189 cm dolgi in 116 cm široki K 12-50 in 14-80.

Razpošilja se proti povzetju, in sicer od K 12 poštnine prosto. Neugajajoče se zamenja ali pa se vzame nazaj ter se vrne denar. Ceniki zastoj in poštnine prosto.

S. Benisch, Deschenitz št. 992, Češko.

Velika zaloga dvokoles, šivalnih in kmetijskih strojev, gramofonov, orkestrionov itd. Mehanična delavnica. Poliranje z električno gonilno silo, ter emajliranje dvokoles na plin.

Kolesarjem v korist! Kdor hoče staro dvokolo obnoviti naj ga takoj pošlje emajlirati ki stane K 6, v različnih barvah K 8 pri

BATJEL-U

Gorica,

STOLNA ULICA 2-4.

Mehanična delavnica.

Prodaja tudi na obroke.

Cenike poštnine prosto.

Nanut & Bregant

aut. stavbena tvrdka v Gorici
ulica Adelaide Ristori šte. 5.

Se priporoča p. n. občinstvu za vsa stavbena dela kakor tudi za izdelovanje vsakovrstnih načrtov, proračunov ter kolavdacij po najnižjih cenah.

SPOMINJAJTE SE OB VSAKI PRILIKI »SOLSKEGA DOMA«!

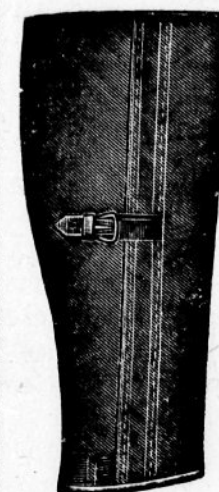
Iv. Znidarčič & dr.

stav. tvrdka

v GORICI VIA MATTIOLI.

Izdeluje vsakovrstne načrte, stat. račune, sprejema stavbinska dela vseh vrst, izdeluje tudi Westfal.-strobe patent. v vseh avstrijskih mestih št. 27221.

Izdeluje enodružinske hiše po sistemu votli blok, ki je najtrpežnejše zidovje, ki vzdržuje suha stanovanja, z vedno isto temperaturo. Ceneje kakor vsi drugi sistemi.

Gamaše, Galoš

J. DRUFOVKA

Gorica, Gosposka ul. 3

nasproti Monta.

Goriška zveza

gospodarskih zadrug in društev v Gorici
registrovana zadruga z omejeno zavezo

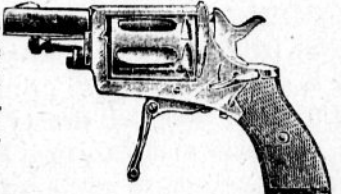
posreduje pri nakupu kmetijskih potrebščin in pri prodaji kmetijskih pridelkov.

Zaloga je v hiši „CENTRALNE POSOJILNICE“ v Gorici, TEKALIŠČE JOS. VERDI ŠT. 32.

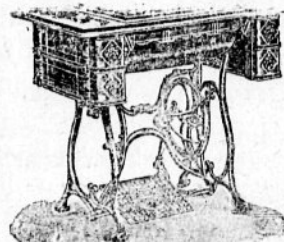
ORIGINAL VICTORIA

Kupujte samo dvokolesa „ALTENA“, francoske vrste, ki so najtrpežnejši in najboljši bodsi za navadno rabo ali za dirke.

Šivalni stroji Original „Victoria“ so najpraktičnejši za vsako hišo. Isti služijo za vsakovrstno šivanje in šitiranje (vezenje). Stroj teče brezšumno in je jako trpežen. Puške, samokrese, slamo-reznice in vse v to stroko spadajoče predmete se dobi po tovarniški ceni pri tvrdki

Kerševani & Čuk,

GORICA — Stolni trg št. 9.

Podružnica

„Ljubljanske kreditne banke“

V GORICI

Časniška glavnica K 8.000.000.

Centrala v Ljubljani.

— Rezervni zaklad K 800.000. —

Izdajatelj in odgovorni urednik Anton Bavčar.

Tiska „Narodna Tiskarna“ (odgov. L. Lukežič.)